

Stane:

Za celo leto K 30—
za pol leta K 15—
za četrt leta K 7:50
za 1 mesec K 2:50

Posamezna številka 1 K.

Uredništvo in upravništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), prillice, levo.

Rokopisi se ne vrnejo.

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Štev. 41

Ptuj, 10. oktobra 1920

II. letnik

Še enkrat stanovanjsko vprašanje.

Fr. Vajda.

Prvi čas po prevratu je bila nevarnost, da se ptujska gimnazija popolnoma opusti ali omeji na takratni prvi slovenski razred. Takrat so tudi naši nemški someščani bili hvaležni, da se je gimnazija rešila in da Ptuj v šolskem oziru ni padel na nivo kakšne vaške ali trške občine. Danes ptujska gimnazija procvita, ima več učencev, nego jih je imela, ko je bila nemška. Ptujskim dijakom je omogočeno, da študirajo doma, lepo število zunanjih dijakov pomnožuje promet v mestu in daje meščanom zaslužka. Toda gotovi ptujski krogi ogrožajo razvoj gimnazije s tem, da profesorjem ne privoščiijo stanovanj.

Stanovanj je v Ptuj u dovolj, toda nekateri ljudje delajo pasivno resistenco in se trdovratno branijo proti temu, da bi dali javnim nameščencem stanovanja na razpolago. Tako n. pr. ima g. Konrad Fürst veliko hišo, a v tej hiši nima prostora za vzgojitelja svojega sina, temveč ta vzgojitelj ima v mestu lepo stanovanje, ki bi lahko služilo kakemu profesorju ali uradniku. Če g. Fürst misli, da mora njegov sin delati gimnazijske skušnje v Gradcu, izven naše države, mu tega nikdo ne brani. Potem pa mora on „hofmajstru“ svojega sina dati stanovanje v svoji hiši, da bo „hofmajstrovo“ stanovanje na razpolago profesorjem, ki učijo stotine drugih revnejših dijakov, ki si ne morejo spogati svojega „hofmajstra.“ To se tiče seveda tudi vseh drugih, ki imajo istega „hofmajstra“ ali „profesorja“, naj se pišejo Schwab ali drugače.

O drugem slučaju pasivne resistance glede uradniških stanovanj se govori v zadnjem času. To je stanovanje pokojnega nadkomisarja Meze pri Sadniku, ki je baje določeno za Hutterjevega sorodnika in kompanjo-

na Elsbacherja. Javnost mora vedeti, ali je to res, da g. Sadnik tega stanovanja ni hotel dati nobenemu drugemu kakor Elsbacherju. Javnost tudi mora vedeti, kje je ta g. Elsbacher dozdaj stanoval in ali nima njegov sorodnik Hutter prostora tudi zanj v svoji lepi hiši. Naše ljudstvo rabi svoje uradnike in učitelje, ti pa rabijo stanovanja, da morejo izvrševati svoj poklic.

Tretja vrsta stanovanj, ki se odvezemajo našim domačim ljudem in našim državljanom, so stanovanja avstrijskih penzionistov in uslužbencev, ki dobivajo svojo plačo iz Nemške Avstrije, stanujejo pa tukaj pri nas. V Gradcu in drugod po Nemški Avstriji so takoj po prevratu naše državljanke vrgli na cesto. Tukaj smo tujim državljanem pustili eno leto in dve leti časa, da si poiščejo drugo bivališče. Tudi zdaj jih ne gonimo iz naše države, toda toliko uvidevnosti in spoznanja bi prizadeti že mogli in morali imeti, da se naselijo kje zunaj mest in ne povečujejo stanovanjske bede v mestih. Če tega ne storijo dobrovoljno, bo naloga naše uprave, da jih k temu prisili.

Pisec teh vrst nikdar ni bil za nasilja, nasprotno očitalo se mu je že preveč obzirnosti in kulantnosti. Toda vsaka stvar ima svoje meje. Če gimnazija ne dobi profesorjev, ker ni stanovanj, bo se pač moralo že pri sprejemu omejiti število dijakov, da ne bo treba deliti razredov in ne bo treba več profesorjev. Stariši odklonjenih dijakov pa se naj zahvalijo tistim nepristopnežem, ki ne kažejo potrebne dobre volje in zlorablajo našo potrpežljivost!

Iz zakona o volitvah narodnih poslancev za ustavotvorno skupščino kraljevine SHS.

(Nadaljevanje.)

Člen 24.

Občinski urad mora isti dan, ko je abecedni volilni imenik razgrnjen na vpogled občinstvu, to objaviti. Ta objava se vrši v mestih in trgih s pismenimi razglasi, ki se nalepijo na občinski deski in po ulicah, v kmetijskih občinah pa tudi še tako, da se čita abecedni volilni imenik na občinskem ali vaškem sestanku; tam, kjer takih sestankov ni, se izvrši objava na način, ki je v dotični vasi navaden.

V objavi mora biti izrecno povedano, da smejo na zboru glasovati samo oni, ki so vpisani v imenik.

Člen 25.

(Kako se reklamira?)

Popravek abecednega volilnega imenika se zahteva neposredno pismeno ali ustno pri občinskem uradu ali pri prvostopnem sodišču, toda tu samo pismeno. Prvostopno sodišče mora zahtevo popravka v 24 urah poslati občinskemu uradu na postopanje. Ustno zahtevo mora občinski urad dati na zapisnik. Zahtevi popravka se morajo priložiti dokazila.

Za dokazila služijo samo polnoveljavne javne listine. Ako oni, ki je zahteval popra-

vek, želi, da se mu izdaj o tem potrdilo, mora urad to takoj storiti. Vsaka zahteva popravka se mora isti dan vpisati v vročilni zapisnik in v poseben seznam zaradi lažjega pregleda.

Ako občinski urad abecedni volilni imenik popravi uradoma, mora sklepu, s katerim odreja popravek, priključiti dokazila, kakršna se zgoraj zahtevajo.

Člen 26.

O vsaki zahtevi popravka abecednega volilnega imenika mora občinski urad sklepati v 24 urah, najsi zahtevi ugoditi ali ne. Svoj sklep izroči onemu, ki je zahteval popravek, takoj, ko se zgodi. Ako se sklep tiče še koga drugega in je v njegovo škodo, mora urad tudi njemu izročiti sklep najpozneje v nadaljnjih 24 urah od takrat, ko se je popravek zahteval.

Sklep se mora vročiti povsem po predpisih civilnopravnega reda za vročanje tožb. Če se prizadeta oseba ne najde, se ji mora sklep v nadaljnjih 24 urah prilepiti na dom pred dvema pričama, ki sta zmožni pisanja; priči se morata na vročilnici podpisati obenem z organom, ki je prilepil sklep na dom.

Ako se ne ve za dom prizadete osebe ter se ji sklep ne bi mogel vročiti na nobeden izmed navedenih načinov, se mora sklep prilepiti na občinsko desko.

Oni, ki so zavrženi, ker z zahtevo popravka vred niso predložili dokazil, kakršna predpisuje člen 25 tega zakona, smejo vnovič zahtevati popravek ter predložiti dokazila, ako rok za zahtevo popravka sploh še ni potekel.

Ako pa občinski urad v določenem roku o zahtevi, naj se abecedni volilni imenik popravi, ne sklone ničesar, se smatra, da je predlagatelja zavrnil; ta ima pravico, da se neposredno pritoži na pristojno prvostopno sodišče.

V tem primeru mora prvostopno sodišče takoj zahtevati od občinskega urada potrebne spise ter po predloženih dokazilih izdati rešitev; pri tem mora postopati po drugem odstavku člena 28. tega zakona.

Občinski urad mora v tem primeru poslati prvostopnemu sodišču potrebne spise v 24 urah, ko je prejel dopis prvostopnega sodišča, s katerim se spisi zahtevajo.

Člen 27.

(Pritožbe na sodišče v slučaju, da je občina zavrnila reklamacijo.)

Kakor oni, ki je popravek zahteval, tako ima tudi oni, ki se ga popravek tiče, pravice, da se v 24 urah po prejemu sklepa pritoži na pristojno prvostopno sodišče.

Ako občinski urad s sklepom zavrne onega, ki je predlagal popravek volilnega imenika, mora oni, zoper katerega je bila zahteva naperjena, če se boji, da bi utegnili prvostopno sodišče ta sklep predrugačiti, in če ima kaj predložiti ali izjaviti v svojo korist, to storiti pri občinskem uradu v 24 urah po prejemu sklepa, ker se po sklepu prvostopnega sodišča ne sme nič več ukreniti.

Pritožba po prvem odstavku in izjava po drugem odstavku tega člena se poda

Hudič in nemškutar.

Zapisal J. Terdina.

V puščavi je hudič trikrat Kristusa izkušal in ni ga mogel zmotiti. Ta hudič je bil Lucifer, kralj vse peklenske vojske. Ko je Lucifer videl, da je premagan, je bežal v pekel nazaj. Hudiči pa so že vedeli, kako strašno se je osramotil in so se nanj tako ujezili, da so mu zaklenili peklenska vrata. Zastonj je trkal in jih prosil, naj mu odpro in ga zopet sprejmejo za kralja. Hudiči so mu rekli, naj se pobere, odkoder je prišel in naj se potruži, da izbriše in popravi grdo nečast, ki jo je na zemlji nakopal nase in na vso peklensko vojsko. Lucifer je spoznal, da nobena prošnja nič ne pomaga in je prosil hudiče, če mu nečejo odpreti, da mu dadó vsaj kako društvo, drugače mu bo na zemlji od puščobe poginiti. Tej prošnji so se hudiči omečili in so mu vrgli pred vrata dve babi: vojaško in financarsko ljubico. In tako je prišel Lucifer spet na našo zemljo in je zaplodil na njej s svojima nečednima babama — nemškutarje.

ustno ali pismeno občinskemu uradu. Le-ta ju mora vpisati v zapisnik ter vsakomur, ki to zahteva, izdati potrdilo, da in katerega dne se je pritožba ali izjava podala uradu.

Člen 28.

(Sklep prvostopnega sodišča končno veljaven.)

Vsak svoj sklep, storjen po členu 26. tega zakona, mora občinski urad poslati uradoma v treh dneh od dne, ko je bil sklep storjen, pristojnemu prvostopnemu sodišču v oceno z vsemi spisi vred, ki se nanašajo na to. Prvostopno sodišče mora najpozneje v treh dneh, ko je prejelo spise, skleniti, ali odobrava ali izpreminja sklep občinskega urada, in ta sklep še isti dan poslati z vsemi spisi vred občinskemu uradu; prej pa mora vpisati v abecedni volilni imenik volilcev, ki je pri njem, izpremembo, ki jo obsega njegov sklep. Sklep prvostopnega sodišča je končno veljaven.

Člen 29.

(Reklamacije in potrebne listine proste pristojbin.)

Kdor zahteva popravek volilnih imenikov, ne plača nobenih pristojbin (kolkov) niti za delo ali za spise niti za listine, kakor za izpiske iz cerkvenih knjig, poverila, potrdila itd., ki so potrebna kot dokazila za te zahteve; nego na njih se mora označiti, čemu so izdana in da se za druge posle ne smejo porabiti kot dokazila brez kolkov. Pristojna oblastva morajo zahtevniku v 24 urah izdati vse listine, ki se zahtevajo zaradi popravka abecednih volilnih imenikov.

Člen 30.

(Zaključenje volilnega imenika.)

60. dan (6. nov. 1920) po razpisu volitev mora občinski urad zaključiti abecedni volilni imenik, potem, ko je do tega dne vpisal vanj vse one osebe, katerim se je s sklepom pristojnega prvostopnega sodišča priznala volilna pravica, ter izbrisal vse one, katerim je po tej poti pravica odvzeta.

Ta zaključeni imenik mora občinski urad takoj poslati pristojnemu prvostopnemu sodišču v naknadno potrditev. Ker se prvostopno sodišče prepriča iz prepisa imenika, ki je pri njem v arhivu, da so v abecedni volilni imenik vpisane ali iz njega izbrisane samo one osebe, katerim je bila z njegovim sklepom volilna pravica priznana ali odvzeta, potrdi imenik kakor prvokrat.

Ves ta posel mora prvostopno sodišče izvršiti v treh dneh ter potrjeni imenik poslati občinskemu uradu.

Da prvostopno sodišče pravilno ugotovi, ali so vse osebe vpisane ali izbrisane po njegovih sklepih, mora v imenik, ki je pri njem, vpisati vsako njegovo izpremembo, ki jo odobri ter v pripombi svojega imenika vpisati (opravilno) številko vsakega svojega sklepa, in sicer takrat, ko sklone izpremembo.

Nadaljevanje sledi.

Gospodarstvo.

Proč z novimi monopoli! Ministrstvo bi rado raztegnilo na vso državo monopol na sol, petrolej, vžigalice in cigaretni papir, toda monopolska uprava ne zmaguje svojih poslov niti v Srbiji ter dosedaj ni mogla predložiti niti računov za lansko leto. Če bi monopolizirali petrolej, sol in vžigalice, bi prebivalstvo ne dobivalo redno teh potrebnih predmetov, vrh tega pa bi se ti predmeti še zdatno podražili. Znano je, da bi monopolska uprava prodajala sol najmanj po 3 krone kilogram, dočim imajo naši trgovci dovolj nakupljene soli na državnih mejah po kroni kilogram. — Odločno smo proti novim monopolom, tudi slovenski poslanci v finančnem odboru so se izrekli proti, tako da zaenkrat ne stopi tozadevni zakon v veljavo.

Monopol sladkorja. Finančni odsek je sprejel predlog finančnega ministra o novem davku na sladkor. Država bo sladkor prevzela v monopol in vsled tega tudi prodajo sladkorja

po vsej državi, kakor je izvedla prodajo tobaka. Potreba sladkorja znaša v državi na leto 8000 vagonov. V Jugoslaviji se ga pridela le 5000 vagonov v 14 tvornicah. Država bo kupila od teh tvornic sladkor kilogram po 7 dinarjev, ostanek pa v inozemstvu. Ta sladkor se bo v monopolu prodajal po 11 dinarjev. Nihče ne bo smel prodajati sladkorja dražje. Prodajalci bodo obvezani, da bodo imeli sladkor vedno v zalogi. Na ta način bo dobivalo prebivalstvo sladkor ceneje, kakor dosedaj, država bo imela od tega 160 milijonov dinarjev dobička.

Letina v Srbiji. V Srbiji je bilo letos za polovico manj polja obsejanega kot v predvojni dobi. Vkljub temu pa bobnajo razni izvozniki politiki o bogati letini v Jugoslaviji.

Žetev je dala letos na Madžarskem devet milijonov stotov pšenice, štiri in pol milijona stotov rži, štiri in pol milijonov stotov ječmena, tri in pol milijona stotov ovs, dvanaest in pol milijona stotov koruze, 21 milijonov stotov krompirja in šest in pol milijona stotov sladkorne pese.

Letina v Rumuniji. Rumunija ima letos za izvoz na razpolago 100.000 vagonov ječmena, 600.000 vagonov ovs in 50.000 vagonov koruze lanske letine, dočim je letos koruza vsled suše kaj slabo obrodila.

Davek na obratovanje obrti. 25. septembra t. l. je stopil v vsej Jugoslaviji v veljavo davek na obratovanje obrti. Finančno ministerstvo je izdalo naredbo, ki predpisuje, kako se mora ta davek pobirati.

Skrajšanje roka za prijavljanje obdačenega kuhanja žganja. Ministrstvo financ, generalna direkcija posredujih davkov je dovolila, da smejo vodje oddelkov finančne straže predpisani 48urni rok za prijavljanje obdačenega narejanja žganja, v kolikor je kontrola izvršljiva, primerno skrajšati. Kdor želi, da se mu dovoli skrajšanje predpisanega 48urnega prijavnega roka, se ima zgledovati z že izpolnjeno tiskovino za prijavo davkovnega postopka pri pristojnem oddelku finančne straže v svrhu vidiranja prijave. Nevidiranih prijav obdačenega žganjekuhe, pri katerih znaša prijavni rok manj nego 48 ur, davčni uradi pod nobenim pogojem ne smejo sprejemati.

Odgovornost železnice za sprejeto blago. Od 15. avg. t. l. je prevzela odgovornost za izgubljenost ali poškodovanost blaga železnica. Za blago je odgovorna železnica od predaje blaga na predajni postaji pa do izročitve istega na naslovni postaji. Radi tega ni potrebno, da lastniki blaga sami spremljajo vagone, ker v bodoče odgovarjajo za blago železniški organi in se vsled tega po predpisih morajo vagoni plombirati.

Letošnji pridelek žita v naši državi znaša po uradnih podatkih 120.000 vagonov, pridelek ovs 100.000 vagonov.

Dopisi.

Trgovski nastavljenici — pozor! Tovariši in tovarišice se v lastnem interesu nujno pozivljajo, da odboru trgovskih nastavljenecv sledeče podatke nemudoma naznanijo: 1. Natančne podatke o dobljenih predpisih o višini dohodninskega davka. 2. Kateri tovariši oz. tovarišice ne dobivajo one minimalne plače, ki so bile v pogodbi z gremijem določene. 3. Katere firme v Ptuj in na Bregu ne dovoljujejo nastavljenecv in vajencem prostega popoldana pondeljka namesto nepostavno ukinjenega nedeljskega počitka. 4. Katere firme v Ptuj in na Bregu se ne držijo zakonskega osemurnega delavnika. Odbor trgovskih nastavljenecv potrebuje te resnične podatke nujno, da zamore podvzeti pri merodajni oblasti potrebne korake. Nadalje se naznanja p. t. tovarišem in tovarišicam, da se bode v kratkem ustanovila v Ptuj krajevna skupina organizacije „Privatnih nameščencev“ brez strankarstva in bode v to svrhu prišel en gospod te organizacije iz Ljubljane.

Stanovanjska komisija v Ptuj ni v položaju, da bi najemnikom, javnim nameščencem in

slov. obrtnikom dala stanovanje, ker je vse prenapolnjeno; mnogo stanovanj je zasedenih po ljudeh, ki nimajo v Ptuj nobenega pravega posla, ter vlagajo rekurze na vse mogoče oblasti proti odpovedi njihovega neupravičenega stanovanja v mestu. Postali so celo tako predrzni, da rekurirajo celo v Beograd, ne oziraje se na zakonite predpise, in pričakujejo od tam ugodne rešitve. Tudi deželna vlada ne reši rekurzov takih rekurznikov, ki že davno spadajo iz mesta ven kam na deželo, kjer bi še lahko kaj koristili. Upamo in pričakujemo, da bo deželna vlada in ministerstvo rekurze brez pardona nemudoma zavrnila, posebno pa onih nemčurjev, ki se v Ptuj tako oblastveno obnašajo, češ, da za nje morajo biti stanovanja, če ga uradnik in obrtnik ima ali ne.

Dovršeni koncerti orkestra Miniona se vršijo vsak večer v kavarni „Balkan“ v Ptuj. Vodja je rodem Hrvat ter ima na dnevnem redu večino komadov slovanske glasbe. — G. kavarnar Vučak zasluži radi tega, da skrbi za slovanske koncerte, pohvalo in kavarina obilen obisk.

Novi vozni red se upelja po naredbi ministerstva szobračaja s 1. novembrom t. l. Vlaki odhajajo iz Ptuj proti Pragerskemu ob 5 uri 30 min., ob 10 uri 31 min. in ob 17 uri 35 min., ter prihajajo v Ptuj s Pragerskega ob 11 uri 5 min., 23 uri 15 min. (oba proti Čakovcu), ter ob 19 uri (le za Ptuj). Vsi vlaki imajo zvezo v in iz Maribora ozir. Ljubljane.

Obrtna nadaljevalna šola v Ptuj. Redni pouk se začne v ponedeljek dne 11. oktobra 1920 in sicer: Pripravljalni razred: v ponedeljek, četrtek in petek ob 5. uri zvečer. I. a in I. b razred: v ponedeljek in četrtek ob 5. uri zvečer, ter v nedeljo ob 8. uri zjutraj. II. a in II. b razred: v torek in petek ob 5. uri zvečer, ter v nedelje ob 8. uri zjutraj. Kovinarji (kovači, ključavničarji, mehaniki) II. razreda rišejo ob nedeljah v risalnici „Mladike.“ Dimnikarji, mizarji, tesarji in zidarji rišejo v risalnici gimnazije, vsi drugi vajenci rišejo v nedeljo v šolskem poslopju pri glavarstvu. Z ozirom na uspešen pouk je potrebno, da vajenci točno prihajajo v šolo. Vsi mojstri so po postavi dolžni, svoje vajence redno pošiljati k pouku, drugače lahko zapadejo občutnim kaznim. Opozarjamo le na slučaj, da je bil letos radi tega neki obrtnik v Celju od oblasti kaznovan na globo 2000 K. Kaznovani bodo tudi tisti mojstri, ki kljub razglasom od 26. septembra pa do danes še niso pustili vpisati svojih vajencev. Šolski odbor.

Pekarski kegljiški klub v Ptuj je daroval mestnemu uradu za uboge 130 K.

Občni zbor Dijaške kuhinje v Ptuj bo v sredo 13. oktobra v Narodnem domu. Prijatelji učeče se mladine se vabijo, da se v obilnem številu udeleže tega zbora. Začetek ob 20. (8) uri zvečer.

Samostojna kmetijska stranka se je začela v ptujskem okraju. V nedeljo so imeli shod zaupnikov, najboljših kmetov, ter se z vso vso resnostjo pripravljajo na volitve. Neki zaupnik je izjavil našemu poročevalcu, da bodo dobili v ptujskem okraju zanesljivo večino pri volitvah. Kmalu prirede v Ptuj tudi Kmečki tabor.

Iz Sel. Tukaj se je poročil 1920 trgovec in gostilničar Anton Žlahtič z gospodično Amalijo Finžgar, hčerjo gostilničarja in posestnika v Št. Lovrencu na Dr. p. Na gostiji se je nabralo za Dijaško kuhinjo v Ptuj 432 K. Bila srečna mlada zakonca!

Ogenj. Dne 18. septembra t. l. zvečer je v viničariji posestnika Ivana Šegula na Sakušku izbruhnil ogenj. Zgorela je viničarija, v njej nahajajoča se vinska preša, 10 sodov in več drugih stvari. Škoda znaša približno 60.000 K. Zavarovano pa je bilo za 3000 K. Vzrok požara se dosedaj še ni mogel dognati. Domneva se pa, ker v viničariji ni nikdo stanoval, da je bilo po zlobni roki zažgano.

Sv. Marko niže Ptuj. Našega č. g. kaplana prosimo, da drugikrat med štirimi očmi pove vsakemu dekletu, če ga izbriše iz Marijine družbe, pa ne javno v cerkvi razleco,

kakor je to storil dne 3. oktobra 1920 pri krščanskem nauku. Če se nismo udeleževale vsakokrat njegovih shodov, mislimo, da še to ni povod, da se nas kratkomalo na tako sramoten način odpravi. Pri tem še smo vedno lahko poštene, še bolj kakor marsikatera, ki se vedno okrog njega liže.

Popis vojnih invalidov, vdov in sirot. Da ne bo nepotrebnih vprašanj, katere osebe naj vpišejo občinski uradi pri popisu glasom naredbe opr. štev. III 8887/20 I z dne 6. sept. t. l. v kategorijo „urejeni“ in katere med „neurejeni“, pojasnjuje poverjenišvo za socialno skrb deželne vlade za Slovenijo, da spadajo glasom 3. točke navodila k tabeli I v skupini A (urejeni) oni invalidi, vdove in sirote, ki jim je že odmerjena od voj. oblasti naše države inv. pokojnina oziroma preskrbnina. V skupini B (neurejeni) je treba popisi sati osebe, za katere bo treba šele urediti vprašanje pokojnine oziroma preskrbnine.

Električna luč že sveti v Mariboru. Kaj pa v Ptuj? Kaj dela električni odsek? Ljudstvo že nevoljno povprašuje po uspehih, vsled česar bi bilo dobro, da se pojasni, v kakšnem štadiju se s pogajanji in napeljavo nahajamo.

Ogenj. Dne 25. septembra zjutraj se je v viničariji posestnika Ljudevika Babnika na Kajžarju, občina Sv. Miklavž vnel ogenj. Zgorelo je s slamo krito poslopje, preša z vsem potrebnim orodjem, v viničariji stanujočemu viničarju Antonu Vogrinu je zgorel ves živež, 9 mernikov krompirja, žito, 5 kokoši, vsa obleka in posteljina ter 100 K v denarju. Škoda znaša približno 82000 K. Zaravarovalo pa je bilo za 8000 K. Vzrok požara se dosedaj še ni mogel dognati.

Politične vesti.

Ljudsko glasovanje na Koroškem. V ospredju naše politike je plebiscit na Koroškem, ki se bo vršil v nedeljo 10. oktobra. Ta dan bodo Korošci odločili, kje hočejo dalje živeti, ali pri svojih rojakih in bratih v Jugoslaviji ali pod svojimi prejšnjimi gospodarji Nemci v Avstrijski republiki. Prepričani smo, da bo velika večina sledila svoji vesti in se odločila za lastne brate Jugoslovane, ne za prevzetne zatiralce Nemce.

Nemci sami računajo s porazom pri glasovanju na Koroškem. Trezni Nemci, ki poznajo razmere na Slovenskem Koroškem, uvidevajo, da ne morejo dobiti na pošten način večine v glasovalnem pasu. Vlada na Dunaju je dobila zaupna poročila, po katerih je Slovensko Koroško za Nemce končno izgubljeno. Velika pobitost se jih polasča, ker se boje, da bi glasovanje v pasu A potegnilo zase tudi prebivalstvo v pasu B.

Tudi antantna misija računa z jugoslovansko zmago. Ako se pas A odloči za Jugoslavijo, se ima po mirovni pogodbi tri tedne kasneje vršiti v pasu B glasovanje, kam hočejo priti. Plebiscitna komisija v Celovcu je že določila 31. oktober kot volilni dan in s tem nehote priznala, da bo glasoval pas A za Jugoslavijo.

Nemško divjaštvo v Slovenskem Koroškem. Ker Nemci dobro vedo, da ne dosežejo na pošten način med slovenskimi Korošci nič, so se zatekli k zadnjemu sredstvu, ki bi jim morda še lahko pomagalo. Z nasiljem in lažmi hočejo zbegati slovensko ljudstvo, da ne bi glasovalo po svoji vesti. Najneumnejše lazi širijo med ljudstvom, ljudem prete in groze na vse načine, ne strašijo se niti pobojev in požigov, podkupljejo omahljivce z velikimi vsotami, samo da bi pridobili čim več glasov zase. Pa bo vse zastoj!

Nemškokoroški strahovi. Koroški Nemci in nemčurji se silno boje generala Maistra. Ta je z vojsko vred moral po sklepu plebiscitne komisije oditi iz glasovalnega ozemlja. Sedaj pa so se Nemci pritožili pri beograjski naši vladi, da hodi Maister še vedno po Koroškem. V svojem strahu in domišljiji ga pač vidijo, kjer ga niti ni, to dela nemirna vest. Tudi trdijo Nemci, da so Jugoslovani ob meji glasovalnega ozemlja zbrali več polkov s

topovi. Menda Nemci sami zbirajo tolovajske tolpe kakor lani, s katerimi bi radi udrli v slovenski del, ter po njem plenili, pobijali in požigali čisto nemoteno. Jugoslovanski vojaki bi jim v tem primeru bili seveda neprijetni.

Lahi za Nemce. Ker uvidijo, da na Koroškem sami nič ne opravijo, so se združili z drugim našim sovražnikom, z zahrbtnim, lažnjivim, nenasitnim Lahom. Lahi bi morali biti kot sodniki v plebiscitni komisiji nepristranski, ali njihovi zastopniki poznajo le sovraštvo proti nam, povsod gredo Nemcem na roko. Italijanski zastopniki naravnost izzivljajo s svojim vedenjem naše ljudi. Če pa jim ti vrnejo milo za drago, kriče nad našo nasilnostjo. Lah je pač povsod enak!

Jadransko vprašanje še vedno ni rešeno. Sedaj pravijo, da bodo pogajanja ta mesec. Naša vlada je baje določila neke meje, preko katerih ne smemo iti v svojih popuščenih proti Italiji.

Reško vprašanje. Italijani zahtevajo sedaj, naj Reka sama odloči o svoji usodi, ali hoče namreč narod na Kvarneru popolno svobodo ali internacijalizacijo.

Razno.

Državnozbornski volilci! Po vseh občinah so razporeženi ta teden volilni imeniki za volitve v konstituanto. Vsak volilec naj se prepriča, ali je v imeniku vpisan ali ne. Ako ni vpisan, naj zahteva, da se volilni imenik popravi in se vpiše tudi on. Kot dokazilne listine veljajo krstni list, domovinski list ali po večjih mestih potrdilo policijskega ravnateljstva o stalnem bivališču. Vse listine so kolka proste. Tudi za svoje somišljenike lahko zahteva vsakdo vpis v volilni imenik, ako niso vpisani. Ako vidi v imeniku koga, ki ni opravičen, sme zahtevati, da se izbrise. Zato preglejte vsi takoj imenike.

Narodni dobrotnik umrl. V ponedeljek, 4. oktobra je na svojem posestvu v Makolah umrl dr. Josip Georg, odvetnik v Šmarju pri Jelsah. Pokojnik si je pridobil za slovensko stvar v šmarskem okraju neprecenljivih zaslug. Veš čas svojega življenja je z največjo požrtvovalnostjo podpiral vsako narodno stremljenje, zlasti pa naša obrambna društva. Z največjo ljubeznijo se je oklepal Družbe sv. Cirila in Metoda, katero je tudi v svoji oporoki postavil za glavnega dediča. S tem je družbi naklonil čez 1 milijon kron. Politično je bil pokojnik, kar se samo ob sebi razume, zvest pristaš napredne stranke.

Komisija proti draginji je v Beogradu dovršila svoje delo. Razdeljena je bila komisija v dve sekciji in sicer v sekcijo za prisilne odredbe proti draginji in v sekcijo za organizacijo zasebne iniciative. Predlagajo, naj bi se v ministrstvu za prehrano in obnovo zemlje ustanovil poseben odbor strokovnjakov in zastopnikov konsumnih organizacij, ki naj bi vodil vse tozadevne posle. Popisala naj bi se vse hrana in vse življenske potrebščine, ter blago po trgovinah in skladiščih. Cene živij in blaga bi se maksimirale. Revizije naj bi se ponovno uvedle ter kaznovali brezvestni trgovci. Nepoštene spekulacije naj bi se kaznovale z zaporom do 1 leta in globo do 200.000 dinarjev. Razen tega bi se smele nepoštenim trgovcem zapreti trgovine. Nekaj članov odbora je predlagalo celo smrtno kazen za spekulante, ki na brezvesten način dvigajo cene blagu in živlom. Želimo, da bi ta načrt ne ostal samo na papirju, nego stopil res v življenje. Prehrana, obleka in najnujnejše življenske potrebščine tvorijo še sedaj os, okoli ktere se sučejo skrbi najširših slojev.

Tuji elementi ne bodo volili v konstituanto. Ker imajo po § 68 sentžermenske mirovne pogodbe vsi tuji elementi v naši državi po enem letu opcijsko pravico, je naša vlada sklenila, da se tem elementom, ki so po plemenu in jeziku različni od našega naroda, ne pripusti glasovalna pravica pri sedanjih volitvah v konstituanto.

Millerand o našem narodu. Ko se je v Parizu 1. 1919 slovesno proslavilo ujedinenje našega naroda, je predsedoval proslavi sedaj za predsednika francoske republike izvoljeni Millerand. Pred uglednimi osebami je rekel med drugimi: Uničenje Srbije je bilo za Avstrijo, ali bolje rečeno za Nemčijo nezogibna potreba, ker je Srbija preprečevala pot germanskim težnjam k Sredozemskemu morju. Ali Srbija je šla svojo pot k cilju brez obotavljanja. Vsi jugoslovanski bratje so si pomagali drug drugemu. Prišla je zmaga. Ujedinenje, o katerem so zloslutni preroki govorili, da je nemogoče, je izvršeno, Živela kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev!

Avstrija na beraški palici. Na mednarodni finančni konferenci v Bruslju je izjavil avstrijski finančni minister dr. Reich, da Avstrija ne poseduje ničesar več, da je na beraški palici. Avstrijska krona je padla v Švici na 2 in pol centesima, avstrijski državni primanjkljaj znaša 42 milijard. Avstrija nima surovin, ne premoga, da bi se razvijala industrija in bi z industrijskimi izdelki kupovala hrano. Tako govori finančni minister, ki gotovo dobro pozna svojo državo. Koroški nemški agitatorji pa lažejo in sleparijo ljudstvo pripovedujo, kakor da bi v Avstrija tekla mleko in med.

Mariborska porota. Pred mariborsko poroto se je obravnavalo več zanimivih zločinov. Največji del odpada na tatvine. Ljudje so danes lahkomišelní, razvajeni in pokvarjeni bolj kot kedaj poprej in ni čuda, če se množi armada tatov. Obsojeni tatovi so bili sami postopači, ki jih je vojna odvadila dela. Izmed porotnih razprav, ki so prišle tokrat na vrsto, je vzbujala največ zanimanja razprava proti 20 letnemu Rudolfu Gašperiču iz okolice Ptuja, ki je bil obtožen večkratnega roparskega zavrtnega umora in tatvine. Gašperič je umoril svojo botro, dalje gostilničarko Ano Vogrin v Cogetincih, na vesti pa ima tudi poskušen umor svojega botra, obrekovanje itd. Gašperič bi se bil rad poročil z neko dekle, ni pa imel perila in obleke, zato je sklenil ubiti svojega botra in botro v Orešju pri Ptuj in ju oropati. Ta sklep je tudi izvršil. Botro je umoril, njene ga moža pa samo težko ranil. Storitca niso mogli takoj izslediti, vstopil je v službo pri posestnici Ani Kump in kratek čas svoje službe izkoristil za to, da jo je okradel. Vzel je poselsko knjižico njenega sina Franca Kump in pod tem imenom nastopil službo pismonoše pri Francetu Klobasi v Ivanjih. Med tem ga je orožništvo pridno zasledovalo, ker je njegov boter ostal pri življenju in je vedel za morilca. Ker pa se je skrival pod imenom Kump, mu niso prišli takoj na sled. Šele umor gostilničarke Vogrin v Cogetincih, ki še zdaj ni povsem pojasnen, je opozoril orožništvo na sumljivega Kumpa. Prijeli so ga in razkrinkali kot morilca Gašperiča. Umora Ane Vogrin mu sicer niso mogli dokazati, a umor zakonskih Kolarič je bil brezdvomno dokazan. Gašperič je dejanje tajil. Porotniki so soglasno odgovorili na vsa vprašanja z „da“. Ker Gašperič še ni dopolnil 20. leta, ni bil obsojen na smrt. Dobil je samo 16 let težke ječe.

Kanonenfutter. Slovenci! V svetovni vojski ste bili kanonenfutter za Nemce. Ako bi Nemci ne bi imeli pod svojo komando nas, Čehov, Poljakov, Hrvatov, Srbov, Bošnjakov in Dalmatincev, bi sploh ne bili začeli te strašne vojske. Nemci bi se bili bali poslati samo svoje ljudi v švarmlinijo — za to so bili drugi. In danes vas strašijo Nemci, da boste kanonenfutter v Jugoslaviji! Vedite: Vsak falot kaže s prstom za poštenjakom. Jugoslavija je zmagala in je dobila to, kar je hotela — Nemci pa so bili tepeni in se hočejo maščevati. Nemci bi še zmeraj radi imeli vas Slovence za kanonenfutter. Samo Nemci še mislijo na novo vojsko!

Čez 40 milijonov ljudi je uničila svetovna vojska samo v glavnih evropskih državah (brez Turške, Grške, Amerike in Japonske.) Od tega odpade: 1. na mrtve na bojiščih 10 milijonov; 2. na večjo umrljivost 15 milio-

nov; 3. na manj porodov 15 milijonov. Na posledicah vojne je najbolj trpela mala Srbija. Na mrtvih ima 14.8% (druge države 3% in manj), na večji umrljivosti 28.4% (druge države 8% in manj). Skupaj je izgubila 1.650.000 ljudi ali 35% vsega prebivalstva, torej več ko eno tretjino svojih ljudi pred vojno. Najvišjo številko izgub pa je dosegla Rusija, namreč 13 milijonov ljudi, kar pa znaša samo 9.6% vsega prebivalstva. Te s krvo prepojene številke nam povedo, koliko gorja je priklical na svet nemški narod. Ali naj po vsem tem ne bo prekletstvo večni delež Nemcev?

Proti tihotapcem je izdelalo finančno ministrstvo nov pravilnik z določbo, da dobi vsak, kdor najde ali zasači tihotapca, vso vrednost vtihotapljenega blaga.

Žrtve svetovne vojne. Po uradnih podatkih je v naši državi nad 200.000 invalidov in 350.000 rodbin umrlih vojakov.

Prva jugoslovanska tovarna za gume se snuje v Slovenski Bistrici. Tovarna bo razpolagala z najmodernejšimi stroji in bo lahko izdelovala toliko gumbov iz roga, lesa, kosti in kovin, da ne bo treba takega blaga več uvažati k nam od drugod.

Za ravnatelja vinarske in sadjarske šole v Mariboru je imenovan g. Andrej Žmavc, dosedaj inšpektor pri glavnem poverjeništvu za agrarno reformo v Ljubljani.

Naš kovani denar se bo izdelal na Dunaju. Naročenega je 30 milijonov komadov. Z izdelovanjem matric se peča 180 delavcev in delavk. Ta dela bodo sedaj končana, na kar se bo pričelo takoj z vlivanjem. Novi kovinski denar naše države bo obstojal iz takozvane gama-kovine, t. j. novoiznajdena zmes iz cinka in bakra, ki je posebno trpežna, pri tem pa lahka.

Mesec oktober. Dolgost dneva se v tem mesecu zmanjša od 11 ur 38 minut na 9 ur 56 minut. Dan se skrči za eno uro 42 min. Lunine izpremembe: dne 5. oktobra zadnji krajec, 12. oktobra mlaj, 20. oktobra prvi krajec, 27. oktobra ščip ali polna luna; luna mrkne 27. oktobra takoj ob mesečnem vzhodu, ob pol petih zjutraj je mrk še deloma viden.

Znamke kronske in vinarske vrednosti. katerih veljavnost bi bila imela 30. septembra ugasniti, ostanejo začasno še nadalje v veljavi.

Slovenske šole v zasedenem ozemlju. Tržaški „Piccolo“ poroča, da se se s 1. oktobrom otvorili učni tečaji na slovenskih šolah v Julijski Benečiji. Dozdajne zasebne slovenske šole pri Sv. Jakobu in 7 zasebnih slovenskih otroških vrtec namerava vlada spremeniti v mestne ali morda celo državne zavode. Vsled pomanjkanja slovenskih srednjih šol je krog 500 dijakov šlo zopet v Jugoslavijo nadaljevati študije, zlasti učiteljski, ker edino slovensko učiteljsko v Tolminu ne odgovarja vsem zahtevam. Vlada namerava ustanoviti popolno slovensko učiteljsko in še en srednješolski zavod, da prepreči izseljevanje slovenskih dijakov v Jugoslavijo.

Čitajte in „Ptujski list.“
razširjajte

Kupi se večje množine dobrega
Vinskega mošta.

Ponudniki naj prinesejo vzorce
mošta upravnistvu tega lista.

Iščem služkinjo proti dobri plači in dobri oskrbi.

K. Kveder, ravnatelj, Ptuj, Ljutomerska cesta 20,
II. nadstropje.

Rabljeni sodi

so na prodaj. Vpraša se v pisarni C. FÜRST
IN SINI, PTUJ.

FERDO STROSS
barvarija v PTUJU

sprejme 2 delavki, ki dobite dnevno opravilo
in tudi lahko vsak dan pridete, potem 1 de-
klico proti celi oskrbi in eno deklo proti celi
oskrbi, ki zna šivati.

Novi damski čevlji št. 38

stareja forma, se oddado za 350 K. — Kje,
pove uprava lista.

Na hrano

sprejme več gospodov Ana Majcen, Ptuj,
Cvetkov trg šte. 5.

Koncertcitre

nove so na prodaj. Vpraša se v hiši g. dra.
Sadnika, I. nadstropje, PTUJ.

Vsled izločitve K. Gabrijana, dosedajnega
poslovodja, iščem novega pridnega in
zanesljivega

poslovodja

za svoje podjetje t. j. umetno ključavni-
čarstvo v Ptuj, Aškerčeva ulica; plača
po dogovoru.

Ivana Rasteiger,

imejateljica umetnega ključavničarstva v Ptuj.

Ena vprežna lahka fina napolkrita kočija
je na prodaj. Naslov pove uprava tega lista.

Stavbinska družba Treo & drugi
se priporoča.

STENOGRAFIJA
za nemščino in slovenščino
se pod ugodnimi pogoji takoj sprejme. Ob-
širne ponudbe s prepisi spričeval in z na-
vedbe zahtevkov piše je vposlati na
Prvo Jugoslovansko tovarno za usnje
in čevlje d. d. na Bregu pri Ptuj.

**Večjo množino nagrobnih
spomenikov**
iz umetnega kamna ima
v zalogi od 500 K naprej J.
Robinšak, izdelovatelj cem.
blaga v Ormožu. Črke se
izsekajo in pozlatijo.

**Bencin,
petrolej,
gonilno olje,**

**strojno olje,
cilindrovno olje,
tegot mast,**

**kolomaz,
vazelin,
olje in mast za usnjarje**

DOBAVLJA PROMPTNO

„MINERALNA RAFINERIJA“ Dravograd.

Dopisi na centralo v Mariboru.

Brzjavi: Rafinerija.

Telefon šte. 80.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Ptuj.

Delniška glavnica in rezerve okroglo 95.000.000.—

CENTRALA V LJUBLJANI.

PODRUŽNICE v Splitu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in v Borovljah.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3½%
brez odpovedi, proti 3 mesečni odpovedi s 3¾% čistih.

Daje trgovske in aprovizacijske kredite.
Izvršuje vse bančne transakcije.